

Stanisław Kobieltus, *Concordia Novi et Veteris Testamenti* czyli zapowiedzi dzieła odkupienia i jego spełnienie w teologii i sztuce średniowiecza, Poznań 2013, s. 186, il. 128.

Można ją nabyć: Poznań, Pallottinum, Księgarnia internetowa
ISBN: 978-83-7014-728-0; format: 23 x 23 cm, oprawa: twarda

Celem pracy „*Concordia Novi et Veteris Testamenti*, czyli zapowiedź dzieła odkupienia i jego dopełnienie w teologii i sztuce średniowiecza” jest ukazanie, w jaki sposób autorzy Ksiąg Starego Testamentu zapowiadali prawdy o posłannictwie Mesjasza, których realizacja dokonała się w Nowym Testamencie. Najczęściej figuratywne teksty Starego Testamentu interpretowane były chrystologicznie. Można by pokusić się o tezę, że Stary Testament był pierwszy i to on zarządził czasem, zaś Nowe Przymierze mu tylko towarzyszy swoim spełnieniem. Obydwa Przymierza jednoczyła w sobie osoba Chrystusa. On sam powiedział: „Nie mniemajcie, że przyszedłem rozwiązywać Zakon albo proroków. Nie przyszedłem rozwiązywać, ale wypełnić” (Mt 5, 17-18). Te słowa Chrystusa stanowią podstawę „concordii” wydarzeń w Starym i Nowym Przymierzu.

Spis rzeczy

Wprowadzenie

- a. Teologia idei *Concordia Novi et Veteris Testamenti*
  - b. Czas w średniowieczu
  - c. Czas historyczny - linearny
  - d. Czas kosmiczny - cykliczny
  - e. Czasy *ante legem, sub lege, sub gratia*
  - f. *Rota in medio rotae* - Koło pośrodku koła
  - g. Typ i antytyp
  - h. *Concordia Novi et Veteris Testamenti* w epoce średniowiecza
01. Pierwsze wydarzenia typologiczne
  02. Synagoga i Ecclesia - Dwie wrogie siostry?
  03. Adam i Chrystus - Stary i Nowy Adam
  04. Arka Noego – *Navis Ecclesiae*
  05. Mojżesz i Chrystus jako mistyczny Mojżesz
  06. Abel – Chrystus
  - 07 Chrystus drugi Dawid
  08. Absalom - Chrystus
  09. Salomon - Chrystus
  10. Ewa - Ecclesia
  11. Ewa – Maryja
  12. Maryja jako Matka – Kościół jako Matka. *Maria Mater – Ecclesia Mater*
  13. Aaron – Melchizedech – Chrystus
  14. Abraham, ojciec Izaaka. Bóg, Ojciec Chrystusa
  15. Chrystus Oblubieniec - Kościół Oblubienica. *Sponsus - Sponsa*
  16. Prawzory kościoła, jako budowli i jako społeczności
    - a. Kościół jako budowla
    - b. Arka Noego
    - c. Przybytek - Namiot Spotkania
    - d. Świątynia Salomona
  17. Zwierzęta typologiczne odnoszone do Chrystusa
    - a. *Caper emissarius* – Chrystus
    - b. Skarabeusz – Chrystus
  18. Pal z wężem – Krzyż z Chrystusem
  19. Drewno wdowy z Sarepty – krzyż Chrystusa
  20. Kuszenie Adama, Ewy i Ezawa figurami kuszenia Chrystusa
  21. Typologiczne zapowiedzi zaślubin Józefa i Maryi
    - a. Zaślubiny Adama i Ewy w raju
    - b. *Dextrarum Junctio*

- c. Zaślubiny Mikal z Dawidem
  - d. Związek Tobiasza i Sary
  - e. Zaślubiny Józefa i Maryi.
22. Zaślubiny Chrystusa z Kościołem
  23. Prefiguracje Zwiastowania Maryi
    - a. Zwiastowanie Mojżeszowi
    - b. Zwiastowanie Zachariaszowi
    - c. Zwiastowanie o narodzinach Izaaka
    - d. Posłannictwo Gedeona i symbolika runa
    - e. Zwiastowanie narodzin Samsona
    - f. Zwiastowanie Joachimowi i Annie
    - g. Zwiastowanie Maryi
  24. Proroctwo Balaama, przybycie Mędrców ze Wschodu i Królowej Saby z Południa
  25. Obrzezanie i Ofiarowanie pierworodnego w Świątyni
    - a. Izaak
    - b. Chrystus
  26. Typiczne zapowiedzi Ucieczki Świętej Rodziny do Egiptu
    - a. Jakub i Ezaw
    - b. Dawid i Michol
    - c. Rahab i wysłannicy Jozuego
    - d. Paweł i uczniowie
  27. Typologia Sakramentu Chrztu
    - a. Wody potopu
    - b. Przejście przez Morze Czerwone
    - c. „Morze miedziane” prefiguracją chrzcielnicy
    - d. Obmycie Naamana
  28. Eliezer i Rebeka - Chrystus i Samarytanka
  29. Kamienowania prefigurujące kamienowanie Chrystusa
  30. Wypędzenia figurujące wygnanie przekupniów ze Świątyni Jerozolimskiej
    - a. Wypędzenie Adama i Ewy z raju
    - b. Wydalenie Hagar na pustynię przez Abrahama
    - c. Wyrzucenie Heliadora ze Świątyni Jerozolimskiej
    - d. Wypędzenie przez Chrystusa przekupniów ze Świątyni Jerozolimskiej
  31. Typologia triumfalnego wjazdu Chrystusa do Świętego Miasta
    - a. Wejście Dawida do Jerozolimy po zabicie Goliata
    - b. Wwiezienie Arki Przymierza do Jerozolimy
    - c. Zwycięski powrót Jeftego z wyprawy wojennej
    - d. Powitanie Elizeusza przez pięćdziesięciu uczniów proroków
    - e. Wjazd triumfalny Chrystusa do Jerozolimy
  32. Prefiguracje Eucharystii w Starym i Nowym Testamencie
    - a. Chrystus jako Baranek paschalny
    - b. Dary Melchizedecha - wino i chleb
    - c. Manna
    - d. Rozmnożenia chleba i ryb
  33. Piętno zdrady
    - a. Zdradziecki czyn Joaba
    - b. Sprzeniewierzenie Absaloma
    - c. Zdrada Judasza
  34. Sprzedanie Józefa, syna Jakuba – sprzedanie Jezusa, Syna Bożego
  35. Stawienie przed władcą i sędzią
    - a. Jezabel przed Achabem
    - b. Daniel przed Nabuchodonozorem
    - c. Jezus przed Piłatem
  36. Biczowanie Achiora i Chrystusa
  37. Typiczne zapowiedzi wyśmiewania Chrystusa

- a. Haniebny czyn synów Noego
  - b. Łysy Elizeusz i niedźwiedzie
  - c. Tańczący Dawid i kpiąca Michol
  - d. Chrystus wyśmiany
38. Śmierć, opłakiwania i złożenie do grobu
- a. Opłakiwanie Abła przez Ewę i Adama
  - b. Opłakiwanie Józefa Egipskiego przez Jakuba
  - c. Opłakiwanie Abnera przez Dawida
  - d. Opłakiwanie Jezusa i Jego pogrzeb
39. Typologia Zmartwychwstania Chrystusa
- a. Czyn Samsona
  - b. Ocalenie proroka Jonasza
40. Wniebowzięcia i Wniebowstąpienie
- a. Eliasz na wozie ognistym
  - b. Przeniesienie Henocha
  - c. Wniebowstąpienie Chrystusa
41. Wywyższenia i koronacje
- a. Wywyższenie Betsabee
  - b. Wyniesienie Estery
  - c. Koronacja Maryi
42. Wylanie Ducha Pańskiego i Zesłanie Ducha Świętego
43. Typy Proroków i antytypy Apostołów

Zakończenie